

Naročnina
za državo SHS:
na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:
mesečno Din 30

Sobotna izdaja:
celoletno
v Jugoslaviji Din 40
v inozemstvu 60

SLOVENE

Cene inseratov:
Enostolpna petinna vrsta
malih oglaš po Din 1.50 in
Din 2.—, večji oglaš nad
45 mm višine po Din 2.50,
veliki po Din 3.— in 4.—
oglaš v uredniškem delu
vrstica po Din 6.—

Pri večjem naročilu popust:
Izhaja vsak dan izveniši
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.

Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisi
se ne vračajo; nevrnjenost pisma se ne spre-
jema. Uredniški telefon 50, upravništva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Cekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inserate) Sara-
jevo 7.565, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Avtonomistični program S. L. S.

Nasprotniki SLS so si priredili velik praznik. Od »Jutra« do istotako lažnivega, samo bolj surovega »Kmetijskega lista« so si izmislili, da je poslanec Kulovec v svojem govoru »zatajil avtonomijo«. Česa ni SLS že zatajila! Najprej je zatajila kralja, potem državo, naposled še narod povrh — da, zatajila je celo tudi že vero! —, zdaj pa je zatajila avtonomijo. Ali je sploh kaj ostalo, kar bi mogla še zatajiti?

»Jutro« si danes privoščil posebno veselje. Opirajoč se na dr. Kulovec govor, kateri je priznal edinstveno državo, nadaljuje, da SLS ni samo opustila na splošno avtonomističnega programa, marveč je pustila pri pogajanjih z Davidovičem in specije »pasti zakonodajno samostojnost Slovenije« ter zahteva samo še »široko samoupravo«. Seveda »Jutro« vsled tega triumfira. Toda trditve, da je Jugoslovanski klub pri razgovorih z demokratičnim klubom »pustil pasti avtonomijo Slovenije«, je nesramna izmišljotina, kar pa se tiče govora dr. Kulovca, so ga nasprotniki temeljito napačno razumeli ali pa ga namenoma izkrivljajo v svojem smislu.

Dr. Kulovec je prebral uvod k ustavnemu načrtu Jugoslovanskega kluba, ki ga je le-ta predložil parlamentu kot protipredlog k vidovdanski ustavi leta 1921. Tam stoji: »SLS stoji na stališču edinstva države. Zato hoče: Eno ustavo, eno državno ozemlje, eno državljanstvo z enakimi državljanskimi pravicami, kakor tudi le eno državno oblast, ki se očituje v zakonodaji ter upravni in sodnijski funkciji; en državni parlament. Za celo državo zahteva eno obliko vladavine ter enega in istega nositelja vladavine. V mednarodnih oziroma meddržavnih političnih ter carinsko-trgovskih odnosih priznava pravico zastopstva in sklepanja pogodb edino državi, ki je obenem kot nositeljica oborožene sile dolžna čuvati skupne koristi.«

Kako pa je to razumeti, je poslanec Kulovec povedal s sledečimi besedami:

»Mi pojmuemo državo organično. Država ni mehanična tvorba, država je organična zveza organičnih edinic in te edince so družina, občina, pokrajina, narodi. In ti organizmi imajo svoje neoddatne pravice, ki so pred državo, ki jih ne more in ne sme nobena državna oblast uničevati, omejevat ali le v toliko, v kolikor bi to zahteval javni blagor. Ti organizmi imajo svoje posebnosti kulture in razvoja in nobena državna oblast nima pravice posegati v potek tega življenja. To svoje avtonomno življenje si skušajo tudi očuvati s svojo lastno upravo. Na tem principu sloni naša zahteva po zakonodajni avtonomiji.«

In končno je dr. Kulovec izjavil: »Do zakonodajne avtonomije pa vodi samo ena pot in ta je: revizija ustave!«

Iz vsega tega jasno sledi, da besede »edinstvena država« ni razumeti v smislu centralističnega edinstvene države, marveč izključno v smislu, da je SLS za eno državo Jugoslavijo in ne za »več držav«, v kar se razvija čedalje bolj n. pr. Velika Britanija kot svobodna zveza neodvisnih držav, od katerih ima vsaka svoje državljanstvo in svoj parlament, da si imajo še vedno enega kralja.

To, da je bila in je SLS za eno državo, pa nikakor ne pomeni, da je za centralistično pojmovano edinstveno državo, kakor jo ustvarja vidovdanska ustava, marveč bi se naša država, ne da bi se tangirala njena enotnost v smislu načrta Jugoslovanskega kluba, celo lahko imenovala zvezna država (ne zveza držav v smislu sodržavja, angleškega dominijona) ali federalna država.

Dokaz za to je ustavni načrt Jugoslovanskega kluba!

Vidovdanska ustava ustvarja v parlamentu edino zakonodajno in v osrednji vladni edino upravno oblast, katera je po provincah samo decentralizirana, da smejo pri lokalnih upravnih vprašanjih voljeni zastopniki sodelovati. Osrednji parlament sam strogo centralizira v sebi vsa zakonodaja. Kar se tiče uprave, sploh ni druge kot ena osrednja, kajti lokalne uprave sploh v ničemer ničesar ne odloča, niti ne v zadevah bagatelnega značaja. Nad

njimi je veliki župan kot eksponent osrednje vlade. Zakonodajne oblasti nima nobene.

Kaj pa pravi načrt Jugoslovanskega kluba?

Država se razdeli v 6 pokrajin: Srbijo, Hrvatsko in Slavonijo z Medjimurjem, Bosno z Dalmacijo, Črnogoro, Vojvodino in Slovenijo s Prekmurjem.

Vsaka pokrajina, vsak okraj in vsaka občina ima svojo skupščino in svoj odbor. Pokrajinska in okrajna skupščina izbirata svoje predsedstvo. Pokrajinski skupščini pripada samolastna zakonodaja v vseh stvareh, ki niso izrecno pridržane osrednjemu parlamentu.

Nato načrt določa posle, ki so parlamentu pridržani.

Ta parlament pa je funkcionalno ločen v dve zbornici, politično in gospodarsko, ki izvestna vprašanja rešujeta vsaka zase samolastno, izvestna pa skupno.

Vrhtega pa se za gotove zadeve uvaja ljudski referendum.

Poleg osrednje vlade kot upravni organ obstojajo pokrajinske vlade.

Prva seja konference za trgovsko pogodbo z Italijo.

GOSPODJE SE POZDRAVLJAJO. — NAŠA DELEGACIJA NEPRIPRAVLJENA.

Belgrad, 14. febr. (Izv.) Čeprav še niso prišli v Belgrad vsi italijanski delegati, se je vršila danes popoldne od 5. do 7. ure seja obeh delegacij. Seja je bila bolj formalnega značaja in so se delegati medseboj predstavljali. Kot namestnik dr. Ninčiča je sejo otvoril minister dr. Kojić in pozdravil delegate. Izvajal je: Zastopajoč g. dr. Ninčiča, ki je bolan, mi je čast, da otvorim to prvo sejo naše konference, ki ima nalogo, da izvrši pomemben posel. Konferenca mora ustvariti trajno podlago, na kateri se bodo razvile ekonomske in trgovske zveze med našo državo in Italijo. Čeprav ta naloga ni lahka, vendar upam, da bo to delo venčano z uspehom, če se bo na obeh straneh popuščalo in če bo vladalo prepričanje, da gre za skupne interese. Prepričan sem, da bo vaše delo uspešno in koristno za obe državi in s to željo odvijam prvo sejo.

V imenu italijanske delegacije se je zahvalil za pozdrav načelnik trgovskega ministrstva Giovanni Belli, ki zastopa predsednika italijanske delegacije Luciollija. Poudarjal je, da tudi Italija želi, da se čimprej popolnoma uredi trgovski

Državno upravo in samoupravo vrši v pokrajini pokrajinska vlada, ki jo sestavi predsednik, ki je odgovorna kralju in pokrajinski skupščini. Samoupravne zadeve in stvari državne uprave so ločene. Poleg stvari obče uprave spadajo pod kompetenco pokrajinske vlade tudi finance in pravosodje. Obstaja tudi posebno pokrajinsko upravno sodišče za upravne in pristojnostne spore glede avtonomnih zadev.

Torej tako popolna zakonodajna avtonomija, da jo nekateri ne imenujejo avtonomijo, marveč menijo, da se načrt SLS more imenovati zmerna federalizacija. Toda za besede ne gre, ampak za stvar.

Nasprotniki SLS se torej vseskozi motijo. Če bi bili vtaknili svoj nos le nekoliko v ustavni načrt našega parlamentarnega kluba, bi ne pisali zdaj takih bedastoč. Sicer pa delajo to namenoma, da bi begali javnost, intrigirali in izbili iz pametne akcije za revizijo ustave strankarski profit zase, da si gre zdaj za ozdravljenje države, ne pa za strankarske profite slovenskih banko-demo-kratov.

odnošaji. Prepričan je, da bo ta cilj z ozirom na srčno prijateljstvo, ki vlada med obema državama, kmalu dosežen. Pozdravlja gg. Pašića, Ninčiča in Mussolinija kot ustvaritelje srčnega prijateljstva med kraljevino SHS in Italijo. Pozdravlja naše delegate in izraža upanje, da se bo na konferenci dosegel popoln sporazum.

Nato je bil na predlog italijanske delegacije izvoljen za predsednika konference Sava Kukić. Ministrskemu predsedniku Mussoliniju se je odposlala pozdravna brzojavka.

V razpravi o načinu dela je bil sprejet predlog naše delegacije, da se bo delalo v treh sekcijah in sicer sekcije za trgovsko pogodbo, sekcija za ostala ekonomska finančna vprašanja in sekcija za železniško konvencijo. Ker še niso došli vsi italijanski delegati, se bo prihodnja seja vršila v ponedeljek ob 4. popoldne. Na tej seji se bodo izvolili tudi člani v posamezne sekcije.

Belgrajska vlada po svoji stari navadi za to konferenco ni ničesar pripravila. V ministrstvu za trgovino in industrijo so še le danes začeli z zbiranjem statističnega materiala.

Ratifikacija rimskega sporazuma.

Italija noče čakati.

Belgrad, 14. februarja. (Izv.) Po zadilu radikalnih krogov bo prišla ratifikacija rimskega sporazuma v ponedeljek na dnevni red narodne skupščine. Italija je odgovorila, da ne more čakati z ratifikacijo.

Narodna skupščina.

Belgrad, 14. februarja. (Izv.) Na današnji seji narodne skupščine je predsednik Ljuba Jovanović prebral pismo poslanika Združenih držav, v katerem se v svojem in v imenu svoje vlade zahvaljuje za predjednikov spominski govor povodom smrti bivšega predsednika Wilsona.

Nato je minister za agrarno reformo Simonović kratko odgovarjal na interpelacijo poslanca Boskovića (dem.) o razdelitvi zemlje dobrovoljcem. Poslanec Bosković se z ministrovim govorom ni zadovoljil. — Zemljoradnik Dimitrije Vujičić je stavil na to predlog, s katero se vladi izreka nezaupnica. Radikali so pa stavili predlog za prost prehod na dnevni red. Ta predlog je večina sprejela.

Prihodnja seja bo v soboto dopoldne.

KRALJ OBOLEL.

Belgrad, 14. februarja. (Izv.) Kralj Aleksander od nedelje ni zapustil sobe, ker je prehlajen. Zadnje štiri dni ni sprejel nikogar razen predsednika narodne skupščine, ki mu je poročal o vzrokih odgoditve razprave o rimskem sporazumu.

Nov pravilnik za kuluk.

Belgrad, 14. (Izv.) Danes je poslanec Sušnik v imenu Jugoslovanskega kluba protestiral pri ministru za zgradbe, da oblasti v Sloveniji z največjo strogostjo zabavajo od občin, da morajo v najkrajšem roku sestaviti za leto 1924 izpiske za kuluk, čeprav se kuluk v Sloveniji ne izvaja. Minister je odgovoril, da pripravlja nov pravilnik, ki bo spremenil stare predpise in omejil izvajanje kuluka. Zato je ukrenil, da se izdelajo izpiski, ki so za to potrebni.

Z NEMČJO NI SPORAZUMA.

Belgrad, 14. februarja. (Izv.) V par dneh se bodo vrnili v Belgrad naši delegati, ki so se v Berlinu pogajali radi reparacijskega vprašanja. Do sporazuma ni prišlo.

PODKARPATSKA PRAVOSLAVNA CERKEV.

Belgrad, 14. februarja. (Izv.) Češkoslavska vlada je odobrila sporazum, da pravoslavna cerkev v Podkarpatski Rusiji pripada pod jurisdikcijo karlovske patriarhije.

PAPEŽ OBOLEL.

Rim, 14. februarja. (Izv.) Papež je nalahko obolel. Kljub boleznim pa je sprejemal ljudi in se popoldne sprehajal.

POSLEDICA NEMSKE DEMONSTRACIJE

Berlin, 14. februarja. (Izv.) Nemški poslanik Wiedfeld v Washingtonu bo podal ostavko.

SPOR RADI GROBNIC V EGIPTU.

Aleksandrija, 14. februarja. (Izv.) Zaradi nekkih sporov med angleškimi raziskovalci staroegipčanskih grobnic in med prosvetno upravo v Egiptu bodo izkopavanje začasno ustavili.

Ivan Ogrin:

Ljubljanska elektrarna.

Ker sem pred par leti, ko sem bil še član tedanjega občinskega sveta, za časa sedanjega ljubljanskega župana dr. Periča v eni prvih sej staval predlog, da se prične s projekti nove mestne elektrarne, si dovoljujem tudi sedaj, četudi nisem več član občinskega sveta, izraziti nekaj misli o tej zadevi. Nisem sicer opravičen podajati kakih strokovnjaških mnenj. Za to, mislim, imamo itak precej domačih strokovnjakov in specialistov, ki so bolj na mestu, da jih pritegnejo k sodelovanju pri tej velevažni akciji, ki bo za mesto Ljubljana in ves njen okoliš v gospodarskem oziru za dolgo vrsto let odločilnega pomena.

Moj tedanji predlog v občinskem svetu je šel v prvi vrsti za tem, da se zgradi nova električna centrala nekje ob Savi in da se naj sestavi širši studijski odbor, kateri naj v najkrajšem času občinskemu svetu stavi svoje nasvete.

V predlogu je bilo tudi že nasvetovano, katere organizacije naj bi se naprosile, da nominirajo člane tega odbora. Gospodu županu sicer ni bil povsem ljub ta predlog, mogoče je hotel iniciativo zase pridržati, vendar se je na moj predlog sestavil kombiniran svet 3—5 članov-strokovnjakov, ki pa so zelo počasi vršili svoj posel. Danes je zopet na dnevnem redu vprašanje nove ljubljanske elektrarne.

Že tedaj pri debati mojega predloga je dr. Triller ugovarjal, češ, da predlog meri na novo elektrarno nekje ob Savi, pa da bi bilo umestno razmišljati, če bi se ne dalo napeljati elektriko iz Fale.

Če se hoče res rešiti vprašanje ljubljanske elektrarne in sicer za trajno rešiti, kje naj bi naprave služile brezhibno za dolgo dobo let, bi bilo treba vsekako gledati na dvojno: da so naprave zadostnega obsega, drugič, da so naprave primeroma cenene in zmorne konkurence.

Z žalostjo opazujemo, kako Ljubljano danes naskakujejo in ji ponujajo svojo pomoč male neznatne električne naprave po ljubljanski okolici. Te so prodrle s svojim tokom že prav v mestno osrčje, kljub temu da so vse le male in neznatne naprave. Zato je treba misliti pri novi elektrarni, da bo zadosti obsežna, pa ne le za mesto Ljubljano, ampak za celo širšo ljubljansko okolico.

Duh, ki je nekdanji vladal pri stvariteljih sedanjih mestnih naprav in zgraditvi velike Ljubljane ne sme več na površje, ljubljanska elektrarna mora biti zgrajena v velikosti, da lahko oddaja svoj tok širom ljubljanskega okoliša. Kar danes nudijo male neznatne električne naprave mestu Ljubljani v pomoč, to in še mnogo več mora nova ljubljanska moderna elektrarna nuditi daljaji ljubljanski okolici. Merodajno ne sme biti samo, kaj potrebuje Ljubljana danes, ampak je treba misliti tudi na to, da se mora v ljubljanski kotlini razviti novo življenje; tu mora biti centrum naše slovenske industrije. Rešitev Ljubljane, kakor Slovenije je v industrializaciji. Tu pač ne sme obveljati mnenje voditelja industrijskega oddelka ministra gosp. Saviča, da naj se vsa industrija pomakne od državne meje.

Karkoli se pri nas zida ali gradi, pa bodi poslopje ali drugo, vselej se izkaže premajhno, da ne more služiti povsem svojemu namenu. To je jasen dokaz za pomanjkanje velikopoteznosti. Tako »grajzarstvo« se potem rado prav brdiko mašuje, da se stvar ne da več spraviti v pravi tek, niti se ne da povečati. Pri zgradbi ljubljanske nove elektrarne se moramo temu izogniti.

Nova elektrarna pa mora biti na vsak način zmorna konkurence, sicer je vnaprej obsojena na hiranje in propast.

Pri projektovanju ne smemo misliti v prvi vrsti na razsvetljavo, ampak na pogonske naprave. To je pravzaprav življenjska moč elektrarne, to pomeni aktivnost kapitala.

Če hočemo, da se boste razvijali naša industrija in obrt in s tem rastla tudi davčna moč, bodisi za državo, pokrajino ali občino, se mora ustvariti sredstvo, ki bo nudilo posamezniku možnost konkurence. In ker danes dobro vemo, da je hidroelektrična naprava edino zmorna konkurence napram drugim pogonskim silam, mora biti elektrarna res tako zgrajena, da bo ustrezala tej naši zahtevi, ker tudi pri teh napravah ni brez pogoja konkurenčne zmornosti, ampak se ta žele doseže, če se obrat z vsestransko pravično kalkulacijo postavi.

Dovolj imamo vzrokov, da dvomimo o brezposojni rentabilnosti vsakršne hidroelektrične naprave, ker imamo prežalostne izkušnje ravno pri takih napravah, ki so bile zgrajene v zadnjih par letih.

Mogoče, da je g. ing. dr. Vidmar pri eni zadnjih občinskih sej, ko se je obravnavalo to poglavje, imel prav, seveda če so bila njegova izvajanja iskrena. Premaknitov od načela, da se mora zgraditi konkurenca zmogljiva elektrarna, bi bilo pogubonosno za projekt nove ljubljanske elektrarne. To, da ima občina monopol na oddajo in instalacije, se nikakor ne sme izrabiti v škodo konsumenta.

Znano je, da Sava ni baš najugodnejša za vodne naprave. Vsled strukture terena je Sava zelo ubežna, se zelo težko zajerzi, ker obstoja vedno nevarnost, da dobi stranskih ubežnih potov v gramoznem terenu. Drugič pa je vsled bližnjega pogorja in snežnikov tudi zelo spreminjajoča. Dvakrat v letu, včasih tudi za dobo par mesecev, nastopi takozvana minimalna voda, posebno nevarno je, da nastopi čestokrat v zimskih mesecih, n. pr. v januarju ali februarju, ko se rabi največ sile in napetosti v električnih centralah.

Dalje je težava s Savo še posebno v njenem dolnjem teku, pod Medvodami, kjer je teren najslabši.

Vsekako je Drava veliko bolj brezhibna, ima več pritokov iz snežnikov, ki tudi v največji suši ne izginejo, dalje ima več naravnih rezervov, to so velika jezera, in tudi tla menda niso podvržena taki ubežnosti vode. Za ljubljansko elektrarno bi vsekako prišla v poštev.

Zal da nam dosedaj strokovnjaki niso podali jasnih nasvetov, ali bi bila boljša električna naprava na Savi ali pa napeljava toka iz že napravljene elektrarne na Fali. Velika krivda leži v tem, da si je precej teh strokovnjakov zamislilo vsak svoj projekt.

Če bi se hotelo zadeti pravo, bi kazalo vprašati še kake druge strokovnjake izven domačega ozemlja, ki ne bi bili popolnoma nič odvisni od kakih domačih naših vplivov. Ko so Amerikanci zgradili eno največjih dosedanjih svetovnih del, »Panamski prekop«, so za presoeje različnih projektov poklicali izmed 5 članov 3 Evropejce dati jim gotovo domačinov ni nedostajalo. Seveda bi taki strokovnjaki ne smeli biti mogoče kakšni konkurenti snujoče se naprave. Vsaka drugačna ocena projektov skorogotovo ne bo vodila k pravemu rezultatu.

Za elektrarno na Savi obstoji tudi več projektov. Projekt v Medvodah, za katerega se namerava pogajati občina ljubljanska, po zatrdilu nekaterih večakov, ob času majhne vode ne bo nudil zadostne sile, ker more proizvajati le kakih par tisoč HP, to pa bi bilo za ljubljansko bodočo elektrarno veliko premalo, ali pa bi se moralo misliti na drago konkurenčno rezervo ali povečanje sedanje elektrarne.

Lastnik te vodne sile hoče biti »Leikam Josefstal«, to je papirnica na Vevčah, ki sama menda nima interesa na tej sili. Kakor mi je pa znano še iz deželne uprave in likvidacijske komisije, katere član sem bil, dokler je še obstojala, je solastnik te vodne sile bivša dežela Kranjska ter se je po dolgi pravdi deželi, oziroma njenemu projektu priznala prednost. Last dežele Kranjske so tudi skoro vsi niže ležeči mlini, ki gotovo pridejo pri različnih savskih projektih v poštev. Na vse to dejstvo se bo gotovo treba ozirati, ker imovina dežele Kranjske in nje pravice še obstajajo. To sem hotel omeniti, da se na to stvar ne bo pozabilo.

Drugi ali tudi več takih projektov je nad tencanskim mostom. Eden teh, imenoma tencanski projekt, bi bil z nabiralnikom. Pri tem bi se morali poleg jezua napraviti še ob straneh Save

v dolžini kakih 500—800 m nasipi, ki bi seveda morali biti fundirani do skale, ki je menda v globlini do 4 m. Projekt z rezervoarji ali nabiralniki je že boljši, ker odpade potreba ali vsaj precejšnja potreba po kalorični rezervi. Slaba stran tega projekta pa so drage nasipine.

Dalje obstoja tudi projekt pri Gameljnih z dopeljavo vode po ceveh, torej tudi zelo drag. Poleg teh so še razni drugi projekti, ki pa menda sploh ne pridejo v poštev. Ugodno za ljubljansko elektrarno po enem zgornjih projektov je to, da bi bila ljubljanska občina prava lastnica te naprave, torej neodvisna ter bi oddaljenost naprave od mesta ne bila prevelika, tako da bi bilo mogoče zvezati tudi že obstoječe male naprave, ki se nahajajo v bližini ljubljane. Pri Falski elektrarni je marsikaka ugodnost, ena od teh je, da je že napravljena, druga, da ima pri Trbovljah, kjer je na mestu premog, tudi že kalorično rezervo, tretja, da je dovolj obežna in se more cela naprava še povečati. Nasprotno pa je, vsaj za sedaj, odvisna od sedanjega lastnika in to je tudi precejšen minus. Dalje je vod zelo dolg. Ker pa namerava Trboveljska družba speljati vod do Trbovelj, bi to potem ne delalo prevelikih težav.

Marsikoga zanima danes, kako bo z mestno elektrarno, sosebno one, ki imamo v mestu in v ljubljanski okolici svoje strojne naprave. Dalje se zelo zanimajo za to vprašanje okoliške občine. Zato se mi ne zdi prav, da se za to stvar ni zainteresirala širša javnost. Stvar tako dalekosežnega pomena kakor je ljubljanska elektrarna bi se morala pretresati tudi izven občinskega sveta, preden se občina odloči za kak projekt.

Izgubiti neodvisnost ter izpustiti monopol, četudi v neki obliki privatne iniciative, kakor se zadnji čas marsikje govori in nasvetuje, to ne bi izključilo katastrofe, do katere ne sme priti. Tu ne smejo obveljati nikaki privatni interesi, pa naj se tičejo domače industrije ali pa takozvane nacionalizacije. Prav bi torej bilo, da se oglašijo tako strokovnjaki kakor konsumenti, da se stvar vsestransko prouči, ker bo to velika gospodarska naprava, ki mora za dolgo dobo začrtati smer našemu gospodarskemu napredku ter dati kruha domačinom, delavcu, obrtniku in industrijcu.

OBSEDNO STANJE V NEMCIJI SE UKINE

Berlin, 14. febr. (Izv.) Poveljnik nemške državne obrambe von Seckt je napisal na predsednika nemške republike pismo, v katerem mu predlaga ukinitve obsednega stanja, ker se je razburjenost v Nemčiji že popolnoma poglobila in se gospodarsko življenje mirno razvija. Predsednik Ebert je odgovoril, da namerava ukiniti obsedno stanje s 1. marcem.

ZRTVE NEMIROV V PFALZI

Kaiserslautern, 14. febr. (Izv.) Zaradi ponovnih nemirov je vsak promet v mestu od 7. ure zvečer do jutraj ustavljen. Ubijati je okoli 18 oseb, med temi 15 stražnikov. Marokanski vojaki vzdržujejo red.

FRANCOSKA ZBORNICA

Pariz, 14. februarja. (Izv.) V zbornici je finančni minister de Lasteyrie zavračal predlog opozicije, naj se zakon o 20% zvišanju davkov odloži, ter je povdarjal, da dohodki iz Poruhra znatno presegaajo izdatke za zasedbo.

BRAT JAURESA — KANDIDAT.

Pariz, 14. febr. (Izv.) Brat umorjenega socialističnega voditelja Jaurés-a namerava vstopiti v politično življenje in bo prevzel kandidaturu v Seinskem okrožju.

ZADOVOLJNA ANGLIJA

London, 14. febr. (Izv.) Na današnji seji parlamenta je lord Parmore izjavil v

razpravi o zunanji politiki Anglije, da se mora le-ta opirati na Društvo narodov. — Baldwin pa je izjavil, da ga veseli, da namerava Anglija nadaljevati politiko, ki jo je on vodil 12 mesecev.

KONGRES PROTI TRGOVINI Z DEKLETI

Gradec, 14. febr. (Izv.) V dobi od 18. do 24. septembra se bo vršil v Gradcu mednarodni in medverski kongres proti trgovini z dekleti. Kongresa se bo udeležilo nad 200 zastopnikov raznih društev. Častno predsedstvo je prevzel predsednik avstrijske republike dr. Hainisch.

NORVEŠKA PRIZNA SOVJETE.

Christiania, 14. febr. (Izv.) Norveška vlada je sklenila priznati sovjetsko vlado.

STRAJKOVSKA GIBANJA.

Pariz, 14. (Izv.) Stavci več tiskarn so sklenili zaradi mezdnege zpora s podjetniki stavko. Listi zaenkrat še izhajajo.

Dunaj, 14. (Izv.) Bančni uradniki so sklenili stopiti v stavko.

Beleške.

Cirilčarji. Kar smo vnaprej vedeli, se je tudi zgodilo; »Slovenski Narod« se je z vso silo svoje petolizniške narave zavzel za cirilico. Vzrok je ta, da je v cirilici »narodni moment«, v latinici ga pa ni! Kdor piše v cirilici, je torej v narodnem oziru višje razviti element, kdor pa v latinici, je menj narodno zaveden, kajti latinica je »izključno samo materialno sredstvo za izražanje misli in nič drugega!« Vsi Čehi in Poljaki, pa pravzaprav tudi Nemci in Anglosaksonci, ki mesto z gotico pišejo v latinico, so potemtakem nacionalno inferiorni. Vsi narodi, ki se trudijo nadomestiti nerodne, med seboj težko ločljive in arhaistične pismenke z latinico — in to so jako stari kulturni narodi — so pa »Slovenskemu Narodu« daleč pod Srbi. Sicer pa so napredni elementi med Srbi samimi za nadomeščenje cirilice z latinico; marksistična belgrajska »Borba« n. pr. se piše izključno v latinico. Sličen proces se vrši v Rusiji. »Narod« je tudi zelo naroden, da celo najbolj naroden list v celi Jugoslaviji, vseslovanski in staroslovanski in hejslovanski; piše pa vseeno latinico in se poslužuje »zgodlj materialnih sredstev« za izražanje svojih globokih misli, namesto da bi se posluževal narodno-simbolične cirilice ali pa celo glagolice... Kar pa se tiče praktičnih težkoč v upravnem oziru, ki jih »Narod« navaja, je to goli izgovor. Vlada, ki meče milijarde za nepotrebne reči, oziroma jih zapravlja in vtička v žep svojih favoritov, lahko preskrbi tudi slovenske tiskovine. V tem oziru ne odnehamo in bomo v zahtevo po avtonomiji vključili tudi kategorično zahtevo, da ima centrala občevariti z nami izključno v slovenščini, naši uradi pa istotako z njo! Cirilčarstvo ni pri nas nič drugega nego sredstvo za umetno posrbljevanje, ravnotako kakor je tako sredstvo grdo izpačevanje našega jezika s srbskimi izrazi, za katere imamo mi veliko boljše. Tega pa mora biti konec.

»Slovenski Narod« do včerajšnjega dne ni vedel, kaj je angleški parlament. Zato se je strašno začudil nad lojalno izjavo Baldwin, da bo opozicija Mac Donaldovo vlado v interesu Velike Britanije lojalno podpisala. Potem pa vzklika: Kako pa je v našem parlamentu! »Tam pa opozicija vlade v interesu države ne podpira, ampak podira!« Seveda! Ravno v interesu države jo podira. »Narod« vidi na Angleškem samo opozicijo, ne pa vlade. Če bi naša vlada bila angleška vlada, bi jo opozicija, kadar bi

bilo v interesu države, gotovo tudi podpisala. In če bi Angleži imeli tako vlado koljo imamo mi, bi jo že prvi dan z leskovimi šibami iz parlamenta spodili ali pa izboksalili, kajti tudi na to se Angleži dobro razumejo.

Pametni nazori. »Slov. Narod« se nam je včeraj poklonil. Se tudi spodobi! Nas bi jako veselilo, če bi mogli »Slov. Narod« njegove poklone vrniti in mu iskreno čestitati na poti k treznosti.

Lepa družčina. Včerajšnji »Narod« poroča, da je znanemu »bolgarofilu« in sedanjemu članu angleške vlade g. Buxtonu poslal vodja makedonstvujućih Todor Aleksandrov pozdravno čestitko ob priliki njegovega imenovanja za ministra in dostavljajo: »Lepa družčina, ti gospodje: Radič, Aleksandrov, Korošec in Buxton.« — Se lepša in popolnejša bi bila ta družčina, če bi bili »ata« zraven!

Povsod prijatelji. »Narod« ni prav, da je »Slovenec« ugotovil, da so nekateri člani angleške vlade verni katoliki oziroma da niso vsaj izraziti nasprotniki katolikov. Zato nas poskuša »Narod« smešiti, da mislimo, da smo s svojo tridrtvijo »zadeli žebelj v glavo.« — To je že mogoče. Ampak v »Narodovo« glavo pa nismo zadeli, ker se njegove glave še žebelj več ne prime.

Dnevne novice.

— Papežev praznik. V nedeljo praznuje ljubljanska škofija obletnico kronanja sv. Očeta Pija XI. Slovesna služba božja se bo ta dan v vseh cerkvah sklenila z zahvalno pesmijo in molitvijo za sv. Očeta. Tudi v društvi se bo ljudstvo spominjala lepa obletnica. Primerno bi bilo, da se cerkvena poslopja okrase z zastavami.

— Ob obletnici papeževga kronanja se je vršila dne 12. t. m. v belgrajski katoliški cerkvi svečana zahvalna služba božja, kateri je prisostvoval tudi papežev nuncij Pellegrinetti.

— Nove redukcije veroučiteljev. Iz Belgrada poročajo, da je komisija za razvrščanje uradnikov v prosvetnem ministstvu podala predlog, da se reducira nad 300 veroučiteljev, katerih izkazi o kvalifikaciji niso zadostni.

— Diplomatične novice. Novi poslanik v Atenah Jovan Marković je 13. t. m. odpotoval na svoje mesto, čim je bil preje sprejet pri kralju in Pašici. — Na angleškem poslanstvu v Belgradu se je 12. t. m. vršil poslovljni večer na čast odhajajočemu nemškemu poslaniku v. Kellerju, italijanskemu odpravniku poslov Summonteju in poljskemu vojnemu atašeju.

— Redukcija na srednjih šolah. Temeljem ukazov prosvetnega ministristva je v Srbiji in Vojvodini odpuščenih iz državne službe večje število srednješolskih profesorjev, suplentov in honorarnih učiteljev ter učiteljic.

— Ogenj v Mekinjah. Včeraj zjutraj — 14. t. m. — je nastal ogenj v gospodarskih poslopih Franca Plevela v Mekinjah št. 5, tik farne cerkve. Zgorelo je vse. Kako je ogenj nastal, še ni dognano.

— Skupščina pravoslavne duhovščine. Odbor pravoslavne Svečeniškega združenja je sklenil, da se vrši svečeniška skupščina dne 3. marca t. l. v Belgradu.

— Stanovanje za monopolne uradnike. Uprava drž. monopolov je sklenila, da zgradi v Bitoljski ulici v Belgradu 50 stanovanj za svoje uradnike. Istotam zgradi skladišče za tobak in kemijski laboratorij.

— Srbsko planinsko društvo namerava prirediti v marcu t. l. planinsko razstavo. Po

Edmund About: 38

Kralj gora.

Iz francoščine prestavila K. Hafner.

Obrnil sem se k gospej Simons in pomolila mi je tole pismo:

Draga sestra!

Prepričal sem se in izplačal 4000 liv. st. proti potrdilu. Ostalih 600 nisem mogel izplačati, ker potrdilo ni bilo na Tvoje ime in bi jih ne mogli dobiti nazaj. Pričakujem Te skoraj

udani

Edvard Sharper.

Preveč dobro sem pridigal Hadži Stavrosu. Radi dobre uprave je mislil, da mora poslati dve potrdili!

Gospa Simons mi je zašepetala na uho: »Zdi se, da ste zelo v skrbel! Ali je treba delati take obraze? Pokažite, da ste mož in ne delajte tako kislega obraza. Glavna stvar je že storjena, ker sva rešeni midve, moja hči in jaz, ne da bi nas to kaj stalo. Kar se tiče vas, sem pa povsem mirna: gotovo se boste znali izmazati. Vaš prvotni načrt, ki je bil neuporaben za dve ženski, postane krasen, odkar ste sami. Kdaj naj torej pričakujemo vašega obiska?«

Zahvalil sem se ji prav pristrčno. Ponudila mi je tako krasno priložnost, da pokažem svoje prednosti in si pridobim Marijanino spoštovanje. »Da, gospa,« sem ji rekel, »računajte name. Odšel bom od tu kot junak in tem bolje, če me pri tem ča-

kajo kake nevarnosti. Prav zadovoljen sem, da moja odkupnina ni plačana in zahvaljujem vašega gospoda brata za vse, kar je storil zame. Videli boste, če si en Nemec ne zna pomagati iz zagate. Da, kmalu boste slišali o meni!«

»Ko boste enkrat proč iz tega kraja, se gotovo oglasite pri nas.«

»Da, gospa.«

»Sedaj pa prosite tega Stavrosa, da nam da za spremstvo pet ali šest tolovajev.«

»Čemu neki, dobri Bog?«

»No, vendar zato, da nas varujejo pred orožniki.«

VI.

Beg.

Med tem, ko smo jemali slovo, se je naenkrat razširil okoli nas neznošen smrad, ki me je dušil v grlu. Bila je sobarica obeh žensk, ki se je prišla priporočiti njuni velikodušnosti. Ta stvar nam je bila bolj v nagledu kot v pomoči in dva dni že ni imela nobenega posla več. Vendar pa je gospa Simons obžalovala, da ne more ničesar storiti zanj in prosila me je, naj povem kralju, kako je prišla ob svoj denar. Hadži Stavros ni bil niti presenečen, niti hud. Zmislal je samo z rameni in rekel med zobmi: »Ta Periklej!... slaba vzgoja... mesto... dvor... Moral bi bil kaj takega pričakovati.« In glasno je dostavil: »Prosite dami, naj se nikar ne vznemirjate. Jaz sem jima dal sobarico in jaz jo bom plačal. Recite jima, če rabita kaj denarja za pot v mesto, jima je moja mošnja na razpolago. Dal ju bom spremljati do vnožja gore, čeprav

ni nikake nevarnosti zanju. Orožnikov se ni treba toliko bati, kot se splošno misli. Dobili bosta zajutrek, dva konja in vodnika v Kastiji; vse je pripravljeno in vse je plačano. Kaj mislite, ali bi napravili to veselje in bi mi podali roko v znamenje sprave?«

Gospa Simons se je nekoliko namrdnila, toda njena hčerka je pogumno ponudila roko staremu palikaru. Rekla mu je angleški z ljubko hudomušnostjo: »To je vse preveč časti za nas, zelo zanimivi gospod, kajti v tem trenutku smo mi klefci in vi ste žrtva.«

Kralj je odgovoril zaupno: »Hvala, gospodična, preveč ste dobri.«

Marijanina lepa roka je bila zagorela kot rdeč satin, ki je bil tri poletenske mesece v izlozbi. Vendar pa mi lahko verjamete, da sem brez vsake prošnje prav rad prišnil nanjo svoje ustnice. Nato sem poljubil trdo jehovino gospe Simons. »Pogum, gospod!« je kričala stara ženska, ko je odhajala. Marijana ni rekla nič, toda pogledala me je s pogledom, ki bi bil v stanu elektrizirati celo armado. Tak pogled velja za najboljšo zagotovilo.

Ko je izginil zadnji mož spremstva, me je Hadži Stavros potegnil v stran in mi rekel:

»No, napravili smo veliko nerodnost?«

»Da, da! Nismo bili pripravi.«

»Ta odkupnina ni plačana. Ali bo kdaj? Jaz upam. Zdelo se je, da se Angležini zelo dobro razumeta z vami.«

»Bodite mirni, v treh dneh bom daleč proč od Parnasa.«

»Toliko bolj! Zelo rabim denar, kot veste. Naše ponedeljkove izgube bodo obtežile naš račun. Treba je izpopolniti osebo je in orodje.«

»Nič se vam ni treba pritoževati, saj ste pravkar vstakli v žep sto tisoč frankov!«

»Ne, samo devetdeset; menih si je že vnaprej odštel desetino. Od te vsote, ki se vam zdi velikanska, ne bo name odpadlo niti dvajset tisoč frankov. Naši stroški so zelo veliki; imamo težka bremena. Kam bi prišli, če bi se delničarji odločili, da sezi-dajo invalidni dom, o čemur se je že govorilo? Treba bi bilo samo še ustanoviti penzijo za vdove in sirote tolovajev! Ker nam mrzlica in puškinke kroglice poberejo na leto okoli trideset mož, vidite, kam bi nas to pripeljalo. Naši stroški bi bili komaj kriti; moral bi založiti iz svojega, dragi gospod.«

»Ali se vam je že kdaj izjavilo kako podvzetje?«

»Samo enkrat. Prejel sem petdeset tisoč frankov na račun družbe. Eden mojih pisarjev, ki sem ga pozneje obesil, je zbežal v Tesalijo z blagajno. Moral sem pokriti izgubo; kajti jaz sem odgovoren. Moj del je znašal sedem tisoč frankov; zgubil sem torej trideset tisoč. Toda tepček, ki me je okradel, je moral to drago plačati. Kaznoval sem ga po perzijskem načinu. Preden smo ga obesili, so mu izruvali vse zobe enega za drugim in zabili so mu jih s kladivom v črepijo... za vzgled, razumete! Nisem hudoben, toda ne trpim, da se mi dela krivica.«

(Dalje sledi.)

Izgled planinskih slik in literature se bodo razstavile tudi turistične potrebšrine in zimskošportna oprema: obleka, perilo, čevlji, cepini, palice, nahrbtniki, smuči, sanke i. t. d., sploh vse, kar spada k turistovski in zimskošportni opremi. V prvi vrsti se želijo razstaviti predmeti domače industrije. V interesu producentov teh potrebščin kakor tudi trgovcev v Sloveniji je, da se udeležijo v čim večjem številu te razstave. Vsi predmeti, namenjeni za razstavo, naj se pošljejo do 20. febr. t. l. na tovarno Stane Vidmar, Ljubljana, Pred Škofijo 19, ki je iz prijaznosti prevzela zbiranje. Informacije istotam.

— **Letošnji februar.** Stoletna pratika za letošnji februar napoveduje vreme, ki doslej tej napovedi popolnoma odgovarja. Začetek meseca lep, toda z 10. začne mesti in bo medlo do 18. Nato pritise mraz, ki se bo držal do konca meseca. Potemtakem se smemo nadejati pomladnega vremena šele z marcem. Letošnji februar ima 29 dni; to je fatalno za tiste, ki se rode zadnji dan, kajti praznovati bodo mogli svoj rojstni dan samo vsako četrto leto.

— **Častna pokojnina za Wilsonovo vdovo.** Wilson je umrl, ne da bi zapustil družini zadostnih sredstev za obstanek. Senator Lodge je zato postavil v senatu predlog, da se Wilsonovi vdovi nakaže dosmrtna častna pokojnina.

— **Škofjavska konferenca v Splitu.** Splitska »Nova Dobac« poroča iz zanesljivega vira, da se bo meseca marca t. l. vršila v Splitu konferenca dalmatinskih škofov.

— **Potresi v Dalmaciji.** Potresi v Splitu in okolici se še vedno ponavljajo, a so neznatni.

— **Stari vpokojenci se ne prevedejo na novi zakon.** Iz Beograda poročajo, da je pravosodno ministrstvo odločilo, da se državni uslužbenci, ki so si stekli pravico do polne pokojnine in ki so stari nad 65 let, ne prevedejo na novi zakon, ker bi to prav nič ne vplivalo na povišanje njihove polne pokojnine. Ministrstvo bo izvršilo prevedbo le na posebno prošnjo.

— **Zasnežena proga.** Proga Zaječar—Paradin je zamedel poldrugi meter visok sneg. Obe lokomotivi osebnega vlaka sta skočili s tira, vendar žrtev ni bilo.

— **Hrvatski gostje v Beogradu.** 13. t. m. je dospelo v Beograd 30 blagajnikov Zveze hrvatskih zemljoradniških zadrug v spremstvu 4 profesorjev. Blagajniki so se bili v Zagrebu udeležili enomesečnega strokovnega tečaja, nato pa napravili poučen izlet v Beograd in v nekaj drugih srbskih krajih, kjer bodo obiskali gospodarske zadruge in ustanove.

— **Okrožni urad za zavarovanje delavcev in zdravniški honorarji.** Prejeli smo: Svoječasno je Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu ukinil blagajniškim zdravnikom honoriranje spričeval v nezgodnih slučajih. To ukinjenje je utemeljeval zagrebški urad z motivacijo, da so zdravniki okrogne urada vezani že po kolektivni pogodbi izstavljati zdravniška spričevala v nezgodnih slučajih brez posebnega honorarja. Zveza blagajniških zdravnikov za Slovenijo in Ljubljani se je pritožila na Osrednji urad v Zagrebu, ki je rešil to zadevo končno veljavno v smislu resolucije, ki jo je zveza svojetasno vložila proti temu ukinjenju. To ukinjenje je sedaj preklicano in dobe blagajniški zdravniki za izstavitev zdravniških spričeval v nezgodnih slučajih zopet prejšnji honorar in se jim izplačajo naknadno tudi vsi honorarji, ki so bili ukinjeni.

— **Brezžične brzojavne in telefonske postaje za zasebnike.** Po pravilniku o brezžičnih brzojavnih in telefonskih prejemnih aparatih (radioaparatih), ki ga je izdalo poštno ministrstvo, imajo vsi državljani pravico postavljati si prejemne radioaparate, vendar pa samo s posebnim dovoljenjem tega ministrstva. Postavljanje oddajnih aparatov je prepovedano. Ako bi si zasebniki napravili brezžične prejemne postaje brez dovoljenja ministrstva, mora poštna direkcija take aparate na stroške dolžnika napraviti neoporne s tem, da odstrani najpotrebnejši del aparata. Če bi se pa lastnik upiral, se mu odvzamejo vsi aparati.

— **Otvoritev brzojava in telefona pri pošti Marjanci.** Pri pošti Marjanci je bila dne 1. februarja t. l. otvorjena javna telefonska govorilnica in brzojavna postaja.

— **Poštna nabiralnica v Podgradu pri Novem mestu.** Je s 1. svečanom nehala poslovati, ker poštna uprava nima par, da bi primerno plačala poštne sela.

— **Častniški dom v Novem Sadu.** V Novem Sadu so te dni otvorili novi častniški dom, ki je zgrajen na obali Donave.

— **Nova solarna.** Uprava državnih monopolov namerava v Učincju osnovati morsko solarno, ki bi producirala na leto 3500 vagonov soli. S tem bi bila — poleg ostalih solarn — potrebščina na soli v naši državi pokrita. Ustanovni stroški za novo solarno se cenijo na približno 50 milijonov dinarjev.

— **Izmenjava častnikov med jugoslovansko in češkoslovaško armado.** Med češkoslovaško in jugoslovansko armado bodo izmenjavili poslej oficirje v študijske svrhe. Z jugoslavije bodo komandirani v Prago polkovnik Medić, polkovnik Ilić, podpolkovnik Antonović in topniški podpolkovnik Savić. Iz češkoslovaške pridejo k nam podpolkovnik Doležal in topniški major Newrkle.

— **Pogasti legar v Budimpešti.** Včeraj so umrle na tej bolezni zopet 4 osebe.

— **Vojaške tečaje za kmetijstvo so otvorili 12. februarja t. l.** Otvoritvenega predavanja so se udeležili razni visoki vojaški in civilni dostojanstveniki. Takih predavanj pa niso vpejali za kmetijske fante pri nas, ampak na Češkem.

— **Zaroka italijanske princezinje.** Rimski listi poročajo, da se bo italijanska princezinja Mafalda zaročila s sinom romunske kraljice Marije. Zato se baje sedaj mudi v Italiji romunska kraljica.

— **Jezikovne naredbe za Slovaško.** Češka vlada je nedavno izdala posebne jezikovne naredbe za Slovaško in sicer za okrožne in občinske oblasti.

— **Smrtna nesreča.** Na Dovjem na Gorenjskem se je ponesrečil 20 letni posestnikov sin Jakob Lakota, po domače Turkov iz Mojstrane. Fant je peljal hlode iz Milna. Naložil jih je v Milnem, se vsedel na hlood in odpeljal. Na zledeneli poti je zdrsil voz z volom vred v 2 m globok jarek. Pri tem ga je udaril debel hlood na prsni koš s tako silo, da je oblezel fant na mestu mrtve. Pokojni je bil jako dober in miren mladenič ter pri vseh, ki so ga poznali, zelo priljubljen.

— **Senzacionalna samomora v Subotici.** 12. t. m. se je v Subotici ustrelil inšpektor tamkajšnje direkcije državnih železnic Evgen Aranyi. Prišlo je bilo na dan, da je že daljša časa ponarejal pokojninska uverjenja in pobotnice, temeljem katerih si je iz državne blagajne izplačeval pokojninske prejemke za frugirane vpokojence. Da se odtegne kazni, se je ustrelil. — Isti dan se je v polkovni pisarni ustrelil podporočnik 34. pp. Lutin Spasojević, sin divizijskega svečenika Luke Spasojevića. Bil je splošno priljubljen kot pošten in blag mlad mož. V smrt ga je gnala nesrečna ljubezen.

— **Izskrajnost med srednješolsko mladino.** Ravnateljstvo gimnazije v Sarajevu je odkrilo, da je zavodovo dijaštvo izdajalo v litografiji tajno »revijo«, ki je prinašala neravne, perverzne in bogokletne sestavke. Uvedli so strogo preiskavo.

— **Velik boj s kačami v Južni Srbiji.** Dne 10. t. m. zjutraj so prešli orožniki v Vučitrnu obvestilo, da se je zbralo v neki kuli v Zagorju večje število kačakov. Takoj so izšla potrebna povelja in orožništvo iz vse bližnje okolice je obkolilo hišo in otvorilo ogenj. Toda za debelim zidovjem so bili roparji pred krogliami iz pušk popolnoma varni, nasprotno so pa bili orožniki na odprtem terenu kačškemu ognju popolnoma izpostavljeni. Orožniki, ki so se približali kuli z bombami, so to plačali s smrtjo. Padlo je pet orožnikov. Nato je orožništvo prihitelo na pomoč vojaštvo iz Prištine in Mitrovice, a ogenj iz pušk kuli tudi sedaj ni bil kos. Nato so pripeljali iz Prištine dva topa, a v tem je bil že nastopil mrak. Začeli so bombardirati hišo in jo v polurnem obstreljevanju domalega porušili. Ko pa so nato preiskali ruševine, niso o kačkah našli nobene sledi: Le-ti so bili izkoristili mrak in odmor v streljanju in se izmuznili iz obkolitve. Sodiijo, da je bilo v kuli do 20 kačakov pod osebnim vodstvom glasovitega Mehmed Alija.

— **Tatovi v vlaku.** Pri prihodu tržaškega vlaka ob 4. zjutraj je javil potnik inž. Sergej Gorup iz Trsta, da mu je bil ukraden med vožnjo rjav, raztezen kovček, v katerem je imel obleko in toaletne predmete in pa dva velika indeksa pravne fakultete v Pragi v skupni vrednosti do 20.000 kron. — Med vožnjo od Borovnice do Laz je bila ukradena mariborskemu trgovcu Francetu Telle črna usnjata listnica, v kateri je imel okrog 4000 kron denarja, orožni list in dve srečki državne razredne loterije, katerih številki pa ne ve.

DRUŠTVO ZA GOJITEV TREZNOSTI V LJUBLJANI,

ki je bilo ustanovljeno dne 18. 12. p. l. in katero vodi odbor, sestavljen iz načelnikov in višjih uradnikov zdravstvene oblasti, oddelka za socijalno politiko, oddelka ministrstva za trgovino in industrijo, zastopnika škofjskega ordinarijata, akademske mladine in ročnega delavstva, je imelo dosedaj 7 sej. Pri sejah so se kot sosesniki menjavali posamezni člani, vsega skupaj pri vseh sejah pa je prisostvovalo 20 članov. Vsak teh članov je zastopnik kake državne oblasti, kulturne, prosvetne ali delavske strokovne organizacije. Sklepaio se je o nujni potrebi energičnega in sistematičnega skupnega boja proti vedno bolj se razširjajočemu alkoholizmu, ki grozi, da bo zdravstveno, duševno in gospodarsko oslabil in uničil še to, kar nam je vojna in poveljna doba pustila zdravega. Društvo bo stopilo v stik z vsemi merodajnimi činitelji državnih oblasti in zasebnih organizacij, da doseže svoje občeokoristne namene, ki streme v prvi vrsti za tem, da se sedanja mladina vzgoji v duhu treznosti, da se omeji že naravnost katastrofalno zlorabljanje zlasti žganih opojnih pijač, da se doseže čimvečji izvoz domačega vlaškega pridelka in ustvari domača industrija sadnih konzerv in pijač ter otvori zavetišče za alkoholike. — Društvo je dalo napisati poučne lepake, katere bo razširilo po vsej Sloveniji, in poziv, ki bo pritrjen v vozovih potniških vlakov. V kratkem bo tudi razvilo propagando za treznost s predavanji po raznih šolskih zavodih, društvih, vojašnicah itd. Pri predavanjih se bo predložil poslušalcem po možnosti s skriptičnimi in kino-

matografičnimi slikami vpliv zlorabe opojnih pijač na posameznike in družbo. Pri tej priliki bodo predavatelji organizirali tudi društvene podružnice po deželi. — Društvo se obrača do vseh prijateljev treznosti z vladno prošnjo, da ob takih prilikah pomagajo društvenim odposlancem in predavateljem z navesti in dejanji. Oni, ki pa tega ne morejo ali nečejo, naj v interesu blage stvari vsaj ne delajo ovir in težkoč društvu. Društvo je popolnoma nadstrankarsko in njegovo delo samo vzgojno in humanitarnega značaja. Vsi, ki se zanimajo za društvo in so voljni ga gnetno in moralno podpirati pri tem resnem delu, naj se zglase pisмено ali osebno v društveni pisarni, ki se nahaja začasno v ljubljanskem invalidskem domu, vhod iz Lipičeve ulice za šentpetersko cerkvijo. Urađuje se izven sobot, nedej in ponedeljkov, vsak dan od 15. do 18. ure. Pisnene vloge (n. pr. prošnje za pojasnila, propagandne tiskovine, predavanja, pritožbe proti prestopkom protialkoholne naredbe i. t. d.), se rešujejo po vrstnem redu, nujni slučaji pa takoj. Odbor.

Primorske novice.

— **Zamenjava zadružnega denarja.** Slovenske zadruge so prejele naslednje uradno obvestilo: »Slovsanske zadruge, ki jim svoj čas niso bile izmenjane krone, katere imajo naložene pri kreditnih zavodih onstran meje, morajo predložiti do 15. marca 1924 tukajšnji zakladni delegaciji prošnje na prostem (nekolikovnem) papirju. V prošnji je treba označiti vsoto kron, ki se ima izmenjati. To vsoto tvori saldo od 3. novembra 1918, povečan z obrestmi do 9. aprila 1919, ali pa sedanji kredit, ako znaša manj nego prejšnja vsota. K prošnji naj se priloži bilanca od 31. decembra 1923 in izveček iz tekočega računa, ki ga izda dolgujoči zavod in ki naj vsebuje ves promet na podlagi tega računa od 3. novembra 1918 do 31. decembra 1923.«

štalerske novice.

— **Kmetijsko šolo** namerava država ustanoviti na Koroškem za Mežiško dolino. Šola se bo nahajala v Prevaljah.

— **Spomenica za mariborsko gledališče.** Mariborski župan Grčar je poslal vladi v Beograd od dveh kulturnih društev in korporacij podpisano spomenico, v kateri opozarja vlado na težaven položaj mariborskega gledališča ter jo prosi, da podeli gledališču za njegov obstoj potrebno subvencijo v iznosu 1 milijon dinarjev.

— **Železniške delavnice v Mariboru** namerava vlada razširiti. V ta namen je že določen kredit 54 milijonov Din. Govorice, da namerava vlada žel. delavnice premestiti v Srbijo, so bile torej neosnovane.

— **Ljudski oder v Mariboru** obhaja obletnico svojega obstoja v soboto, 16. t. m. Ob tej priliki bo vzpizoril Meško dramo »Matic«.

— **Občni zbor Prometne zveze v Mariboru** se bo vršil v nedeljo, 17. t. m. v Lekarniški ulici.

— **Slovensko trgoveško društvo v Mariboru** je imelo svoj občni zbor preteklo nedeljo 10. t. m. Izvoljen je bil v večini stari odbor s predsednikom trgovcem Šostaričem na čelu.

— **Smrtna kosa.** V Celju je umrl 14 letni sin urarja g. Rolka Salmiča.

— **Poroka v Celju.** V Celju se je poročil g. Karol Bervar, vodja orglarske šole z gđ. Anico Sagnič iz Kozjega.

— **Srečen slučaj.** V Krčevini pri Mariboru je padel štireletni sinček železničarja Zepevca z balkona v prvem nadstropju na s cementom tlakovano dvorišče. Čudovito je to, da se otrok pri padcu na trda tla ni prav nič poškodoval, samo prestrašil se je.

— **Vlom v poštni urad.** V Poljčanah so v noči od 10. na 11. t. m. vlomili dosedaj neznani vlomilci v zaklenjen poštni urad ter odnesli iz blaginje 1600 Din v gotovini, nadalje mnogo znamk in vrednotnic v vrednosti več 1000 Din.

— **Mladi zlokevi.** V stanovanju Simona Renata v Mariboru je vdrl v več nedoletnih fantičev in v gospodarstvijski odsotnosti so mu odnesli iz stanovanja skoro vse perilo, obleko, čevlje, klobuke in razne drobnarije. Policija je mladim uzmovičem na sledu.

— **Pomladansko poročno zasedanje v Mariboru** se prične 3. marca t. l. Porotniki so že izžrebani, na vrsto pa pridejo sledeči slučaji: 4. marca proti Lovrencu Drovejšek radi umora, 5. marca proti Pavlu Madoro radi težke telesne poškodbe in 6. marca proti Stefanu Pozvek radi rop. Nadaljnih 6—7 slučajev bo še razpisanih.

— **Vinski tatovi.** Na Lahonščaku pri Ormožu so orožniki zasačili tatvinsko družbo, ki se je pečala s tatvino vina iz kleti.

— **Škrlatica v Savinjski dolini.** V Ljubnem v Savinjski dolini hudo razsaja škrlatica, ki je zahtevala dosedaj že 10 žrtev; ljudje premalo pazijo na snago in radi tega se bolezen lahko širi.

— **Plazovi v Solčavi.** V Solčavi, na skrajnem koncu Savinjske doline, je zapadel letos izredno visok sneg. Ljudje si morajo delati gaz z živino. Radi južnega vremena je pa to zelo nevarno in tako se je zgodilo posestniku Klemenškemu, ko je delal tir z 3 kravama, da se je utrgal plaz in odnesel kravi ter ju par sto metrov globoko v dolini pokopal pod snegom. Kmet je z družino s težavo izkopal kravi izpod 4 m debele snežene odeje; ena je že poginila, druga pa je še živela.

— **Od staršev v Mariboru** sta neznano kam pobegnula učenca 13 letni Vinko Glušič in 14 letni Aleks Vukasimović. Dečka sta oba čedno oblečena in srednje postave. Vzrok bega ni znan.

— **Pogreša se že 14 dni 50 letni posestnik v Ilazgoinci Jakob Napast.** Mož je odšel od doma z namenom, da gre na Pragersko, kjer je imel nekaj opravka. Vzel je s sabo tudi 14.000 K denarja. Ker mož ni prišel v Pragersko in je v dobrih gmotnih in družinskih odnosih, ni suma, da bi sa mpobegnul ali izvršil samomor, marveč je skoro gotovo postal bržkone žrtev kakega zločinca, ki je morda opazil, da ima mož več denarja pri sebi.

— **Mariborski magistrat** razpisuje mesto konceptnega uradnika. Predpogoj politično-praktični izpit. Opremljene prošnje z navedbo zahtevanega činovnega razreda je predložiti do 27. t. m. mestnemu magistratu v Mariboru.

Gospodarstvo.

BOMBAŽEVI IN VOLNENI TRG OB ZACETKU LETA.

Meseca decembra je bil bombažev trg v znamenju špekulacije. Desetega decembra so cene tako padle, kakor že davno ne. Nato so se spet dvignile in so obdržale tendenco, ki jo imajo že več mesecev. Za evropski kontinent je v trgovini z bombažem merodajen Bremen, za Ameriko pa Newyork. Cene v Newyorku so poprečno za dva centa — cent je stotinka dolarja — pri angleškem funtu višje. Funt je malo manj kot pol kilograma. Od lanskega leta do letos so se v Newyorku zvišale cene od 26.45 na 36.70 centa, torej skoraj za 40 odstotkov. To nam pravi, da je svet z bombažem neizodostno preskrbljen. V zadnjih 25 letih so cenili letno produkcijo na 12 do 13 milijonov bal, dočim je je letos samo 10 milijonov. Cene se je pa napram predvojnemu času skoraj potrojila; kajti koncem leta 1913. je znašala 12.5 centa, koncem 1923 pa 36.7. Tudi volneni trg izbornu kupčuje, iz istega vzroka kot bombaževi; uporaba raste hitrejšje kakor produkcija. V preteklem volnenem letu so nastrigli 2.8 milijard angleških funtov volne, porabili so je pa 3.3 milijarde. Zlasti izborne merino je malo. Zvišanje cen napram predvojnemu času znaša približno 100 odstotkov.

— **Zitni trg.** Na novosadski produktni borzi notirajo zitu sledeče cene: pšenica 335 Din, koruza 242.50—245 Din, fižol 685 Din, pšenična moka št. 6 312.50—325 Din, otrobi 195.

— **Tendenca slaba.** — **Devizni trg.** Včeraj je na curiški predborzi se dvignila deviza Beograd od 6.87 na 6.97. — Zaključena curiška borza je notirala 6.95. — V Zagrebu in Beogradu se bajsse tujih deviz in valut nadaljuje.

— **Prisilne poravnave in konkurzi.** V preteklem mesecu je bilo v celji Jugoslaviji 28 prisilnih poravnav in 10 konkurzov. V Sloveniji je bilo 5 prisilnih poravnav in 1 konkurz, vse pri trgovcih.

— **Izborna bilanca.** »Drava« d. d. v Osijeju za produkcijo vžigalic izkazuje na akcijsko glavnico 3 in tritret milijona dinarjev in rezervo 4 in pol milijona čisti dobiček v znesku 2.466.689 dinarjev, čeprav je monopolska uprava dohila od te tvornice stotisoče dinarjev dohodkov.

— **Petrolej v Crni gori.** Kakor posnemamo iz belgrajskih listov, je odkril neki ruski inženir vrelce nafte v Crni gori.

— **Nova parobrodna družba.** V Londonu se je pred kratkim osnovala nova parobrodna družba in sicer od firme Baburiza et Co. Ltd. in Frano Petrinovića, Božo Banca in nekoliko drugih. Družba se imenuje »Jugoslovanska ameriška plovidba«. Kapital znaša 200.000 funtov sterlingov (70 milijonov dinarjev). Družba je že kupila svojo prvo ladjo z imenom »Marija Petrinović« z 9000 tonami. To je danes največja in najmodernejša jugoslovanska ladja.

— **Produkcija sladkorja na Poljskem.** Kakor poroča »Kurer Lwowski«, je v kampaniji 1923-24 v obratu 70 sladkornih tovarn. Celokupna produkcija se cení na 364.150 ton. — Za eksport se računa s 120.000 tonami.

— **Nemška zunanja trgovina v l. 1923.** Decembra pr. leta je Nemčija uvozila za 492 milijonov zlatih mark blaga, izvozila pa za 561 milijonov. Bilanca je torej aktivna. V celnem letu 1923. je znašal uvoz 6081 milijonov zlatih mark, izvoz pa 6079 milijonov. Vendar pa podatki zaradi vpada Francozov v Porurje niso popolni.

— **Češkoslovaški izvoz lesa v l. 1923.** V letu 1923 je izvozila Češkoslovaška 3.840.000 tón lesa v rednosti 1214 milijonov češkoslovskih kron ali 35 milijonov dolarjev. Ko bo objavljena tudi statistika našega izvoza v decembru 1923, bomo priobčili natančne podatke tudi o našem izvozu lesa.

— **Vzorčni semenj v Baslu.** VIII. Švicarski vzorčni semenj v Baslu se vrši letos od 17. do 27. maja. Detaljno podatke o semnju daje na zahtevo Švicarski konzulat v Zagrebu.

BORZA.

Zagreb. 14. februarja 1924. Devize: Italija 3.5475—3.5775, London 851—854, Newyork 81.05 do 82.05, Pariz 3.6910—3.7410, Praga 2.37—2.40, Dunaj 0.1150—0.1170, Curih 14.20—14.30. Valute: dolar 80.25. — Jako slaba tendenca, polno roba.

Curih. 14. februarja 1924. Devize: Pošta 0.0190, Berlin 0.000000129, Italija 24.95, Newyork 575, Pariz 25.45, Praga 16.75, Dunaj 0.008120, Bukarešt 2.95, Sofia 4.30, Beograd 4.95. Valute: n. a. K 0.008120.

Ljubljanske novice.

Ij **Pevski jubilej**. G. France Globelnik, aktivni član Slov. glasbenega društva »Ljubljana«, že nad 28 let sodeluje pri »Ljubljani« in ima še danes lepovzven ob močan tenor. Ob njegovem 25-letnem pevskem jubileju ga je društvo imenovalo svojim častnim članom. Pevski zbor »Ljubljana« priredi svojemu priljubljenemu članu v soboto ob osmih zvečer v Akademskem domu častni večer, kjer mu vroči diplomo, krasno delo g. Pengova ml. — G. Globelniku želimo, da bi v krogu »Ljubljana« še mnogo let razveseljeval s svojim glasom ljubitelje pevske umetnosti.

Ij **Seja kluba obč. svetovalcev SLS** se vrši danes v petek popoldne ob 6. uri v posvetovalnici Jugoslovanske tiskarne. Dnevni red izredno važen, udeležba polnoštevila — Predsednik

Ij **Umrla** je včeraj gđ. Terezija Elsner v 74. letu starosti. Blaga pokojnica se je posebno odlikovala kot mnogokletna požrtvovalna sotrudnica pri bratovščini sv. Rešnjega Telesa; naredila je veliko število cerkvenih paramentov, ki jih je bratovščina razdelila nbožnim cerkvam ljubljanske škofije. Njena dela so bila v vsakem oziru vzorna. Kako se je trudila, da bi oskrbela ubožne cerkve z lepo mašno obleko, priča najbolj to, da je več let izvrševala paramente pozno v noč. Pogreb vzorne sotrudnice bratovščine sv. Rešnjega Telesa bo v soboto ob štirih popoldne iz hiše žalosti, Poljanska cesta, št. 33. Udje bratovščine, ki se pa ne morejo udeležiti pogreba, naj se spominjajo blage pokojnice v svojih molitvah in pri sv. maši.

Ij **Umrla** je dne 13. t. m. zvečer v ljubljanski javni bolnici gđ. Lizi Kump, v starosti 40 let. N. v. m. p.

Ij **Opozorilo**. Kljub večkratnim opominom magistrata in policije hišni gospodarji odne- oskrbniki še vedno puščajo pred svojimi hišami sneg in pa velike mlakuže. Policija po- novno opozarja, naj se napravi red in osnažijo pota ob hišah, ker bo sicer nastopala jako stroga.

Ij **Umrla** so v Ljubljani: Marija Kovač, hišnica, 85 let. — Peter Porenta, klobučarski pomočnik, 54 let. — Jožefa Urbš, dijakinja, 17 let. — Jurij Sušnik, blavec, 55 let. — Marija Antončič, dminarica, 24 let. — Matija Tanko, užitar, 55 let. — Terezija Medvešek, posestnikova vdova, 64 let. — Stanko Kučar, sodarjev sin, 5 mesecev. — Roza Linhart, zasebnica, 75 let. — Adolfina Porupski, trgov- čeva hči, 4 mesece in pol. — Jožefa Pečko, biralka, 58 let. — Janko Vajda, žel. pristav, 44 let. — Anton Leskovec, delavec, 30 let. — Uršula Orehovec, postrežnica, 47 let. — Fran Zevnik, delavec sin, 5 mesecev. — Marjana Never, mestna uboga, 84 let. — Stefanija Setnikar, žena kovinskega sukača, 31 let. — Marija Lužar, posestnikova hči, 8 let.

Ij **Policijske ovadbe**. V zadnjih 24 urah so bile vložene na policiji: 2 ovadbi radi tat-

vine, 3 zaradi kaljenja miru, 3 zaradi pasjega kontamena, eno prekoračenj pol. ure in pa 11 slučajev radi prestopka cestno policijskega reda.

Ij **Tatinski premogarij**. Na Dunajski cesti je zalotil okoli 7. zvečer stražnik nekega Ivana H., ki je nasedl v vreči 40 kg ukradenega pre- moga. Tatov premoga se je v zadnjem času pre- cej pojavilo posebno na železniških in drugih skladiščih. Nekatere ženske pa so tudi zme- njene s premogariji, da jim mečejo med vožnjo premog iz voza. Ta premog pa večina tatov ne krade, da bi si kurili doma, marveč ga ceneje prodajajo in skupiček večinoma zapijejo. Ta- kih družbic je več v Ljubljani in policija bi morala posvetiti tem ljudem pač malo več po- zornosti, kajti škoda je velika, ker se je baže ena sama tatnica pohvalila, da lahko zasluži vsak večer 400 kron.

Ij **Mleko**. Združene mlekarne, Vojaška ulica, nasproti belgijske vojašnice, sprejemajo zopet in to do 15. februarja nove abonente za mleko, ki se dostavlja z vozmi dnevno na dom in to v poljubni množini. Garantira se za po- polnoma sveže, čisto, pasterizirano mleko s ca 3.5 odstotka toščnosti. Naroča se lahko tudi telefonično, št. 446.

Ij **Razne tatvine** v Ljubljani. Natakarskemu vajencu Ivanu Dovjaku je vlomil prijazen tovariš v njegov kovčeg, v katerem je imel k sreči samo okrog 300 kron, katere mu je seveda ukradel. — Brezposelnega trgovskega pomočnika Stan. Raznož- nika, doma iz Godoviča, so zalotili železničarji na državnem kolodvoru, ko je ukradel izpod nekega stroja pri kurilnici medeno sesalnico, vredno 12 tisoč kron. Izročili so ga policiji. — V strojnih to- varnah in livarnah je bila ukradena iz obešenega suknjice livarju Jožetu Hlebaš livenica, v kateri je imel 8000 kron denarja, vojaško odpustnico, 3 slike in pa potrdilo od davčnega urada. — V mestni klavnic je bila ukradena 14 m dolga veriga z ma- limi členi, vredna 2000 kron.

Naznanila.

V nedeljo dopoldne ob 11. uri se vrši v Uni- onski dvorani matineja Zveze godbenikov za Slo- venijo, na kateri izvaja simfonični orkester pre- krasne Dvočakov »Slovenske ples«. »Zveza god- benikov« si je naredila nalogo med drugim tudi, in propagira najširšim plastem ljubljanskega prebival- stva orkestralno glasbo na matinejah, h katerim je omogočen vsakomur vstop. Nedeljska matineja je po svojem naslovu namenjena sicer v prvi vrsti za mladino, vendar je pa vsak dobrodošel, ki hoče uživati nesmrtno Dvočakovo glasbo. »Slovenski ple- se« so tako karakteristični, in uživajo po celem svetu tako velik sloves, da bi bilo odveč govoriti o njihovi umetniški vrednosti. Za to matinejo se dobivajo sporedi v Matični knjižarni po 5 Din in 2.50 Din. Z vsporedom se ima vstop v dvorano.

Starešinski sestanek se vrši danes ob 8. v akademskem domu. Tema referata: Elektrifikacija Slovenije. Vabljeni starešine, akademiki in vpe- ljani gostje. — Predsednik.

Poselska zveza priredi predavanje v nedeljo popoldne ob 3. v Rokodelskem domu, Komenskega ulica 12. Vabljeni ste vse služkinje. — Tajnica.

Družabni klub ima dogovorjeno vajo v sobo- to, dne 16. februarja.

Ruski odbor priredi v nedeljo 17. t. m. na univerzi v balkonski dvorani ob pol 15. slavnostno predavanje o priliki 100 letnice rojstva znanega slovanofila L. S. Aksakova. Predavata: 1. g. Musta- fin: »O življenju in delu Aksakova« (ruski) in 2. dr. Preobruženič: »Aksakov in slovenska javnost« (slovenski). Vstop prost. Prostovoljni pripevki v korist ljublj. ambulance ruskega Rdečega križa se hvaležno sprejemajo.

Predavanje jugoslovensko-češkoslovaške Lige. Opozarjamo na predavanje dr. Ivana Laha o temi: Izlet v Češkoslovaško republiko, ki se vrši v petek dne 15. t. m. ob 8. zvečer v veliki dvorani Mestnega doma. — Predavanje bo pojasnjevalo preko 100 skiptičnih slik. — Vstopnina 2 Din, za dijaštvo 1 Din.

Predavanje v društvu »Sočac« v Ljubljani. Pre- tekli teden naznanjeno predavanje gospoda dr. Ma- tija Ambrožiča, šeta zavoda za socialno-higijensko zaščito dece, in sicer o temi: »Na čem pri nas otroci umirajo« se vrši neprekinjeno v soboto, dne 16. t. m. v salonu pri Levu. Začetek ob pol 8. zvečer. Vstop prost.

O. Z. drž. nameštencev in vpokojencev ima nujno sejo širšega odbora v petek 15. t. m. ob 20. v restavraciji »pri Mraku« (mali salon). Dnevni red: Razprava o izpremembi zveznih pravil. Radi tesnega prostora imajo dostop samo delegati. Tož udeležba pa je obvezna. — Predsedstvo.

Cerkveni vestnik.

e Voditeljem dekliških Marijinih družb. Knjiga »K Materik« pojde v tisk. Naročni- kom pošljem položnico. Pošljite naročnino čimprej. — Zabukovec, župnik v Križah.

Narodno gledišče.

DRAMA.

Začetek ob 8. uri zvečer.
Petek, 15. febr.: »Njuc. Gostovanje gospe Šetinske. Izven.
Sobota, 16. febr.: »Beneški trgovci. Red D.

OPERA.

Začetek ob pol 8. uri zvečer.
Petek, 15. febr.: »Mignonc. Red F.
Sobota, 16. febr.: »Faust. Izven.

Opera »Mignonc« z gospo Tinko Wesel-Pollo kot gostom v vlogi Filine se vprizori danes za abonar F. Pri tej predstavi poje vlogo Lotharia g. Betetto. V ostalih vlogah nastopijo gg. Saxova, Kocuvanova, Burja, Mohorič, Pugelj in Perko.

Izpred sodišča.

Ti sta streljala dva brata iz ljubljanske oko- lice. Pri tem pa se je pripetilo, da je eden slabo pomeril ali prehitro sprožil in zadel svojega brata, ki pa ni bil nevarno poškodovan. Valed tega bo sedel neroden strelec 1 teden v zaporu in so mu zaplenili tudi puško, ker fant še ni imel orožnega lista.

»Enga sem, pa ne vem kerga«. Sin sta brata Krča precej pozno zvečer po izanski cesti domov. Srečala sta neke fante in začel se je ravs. Pri tem

je udaril Nace Krčov eenga od fantov po obrazu in mu izbil en zob. Nace je priznal takole: »Enga sem, pa ne vem kerga, tistga sem, ki je skočil na brata. Z roko sem ga, kam pa je padel, ne vem. Njegov brat Lože pa pravi, da ni udaril nobenega, dobil jih pa je precej. Nace je bil obsojen na tri tedne zapore in bo moral plačati 600 kron za izbit zob Lože pa je bil oproščen, ker se mu ni moglo ni- češar dokazati.

Kar po vrsti se bodo vrstile obravnave proti nekemu Zgoncu, ki je bil svojačasno strežnik v bol- nici. Včeraj je bil obtožen, da je nekemu bolniku, ki so ga pripeljali v polnico, ukradel ševlje in ob- leko, nakar je pobegnil v Osjek. Mož je tatvino od- ločno zanimal in trdil, da tiste obleke sploh ni vzel. Ker je begosumen, so ga pripeljali v sodno dvorano uklenjenega. Ker se mu tatvina ni mogla dokazati, je bil mož za to oproščen. Vrne pa se v zapore okr. sodišča, da prestane kazen okrajnega sodišča v Mariboru, nato pa gre zopet v preiskovalne za- pore deželnega sodišča, ker ima še nekaj na vesti.

Denarnice in pa nekaj denarja je ukradel ob- toženi Cerar svojemu tovarišu delavcu Jerneju Zaj- cu iz Sp. Gameljnov. Denarnico, ki je bila že strga- na, je vrgel v smeti, denarja pa je nekaj porabil, vrnil pa je še 280 kron. Dobil je 1 teden zapore. Ker pa je že delj časa v preiskovalnem zaporu, je bil takoj po obravnavi oproščen.

Polizvedovanja.

Pogreša se od 13. t. m. 24 letni mladenč Anton Šilar iz Strazišča št. 25 pri Kranju. Fant je srednje postave, okroglega, bledga obraza, temno- rjavih las in enakih malih brk. Oblečen je v rjav- kasto obleko. Ker je imel par dni prej bolečine v glavi, se sumi, da se mu je zmešalo. Kdor bi o njem kaj vedel, naj proti nagradi sporoči materi Mariji Šilar, p. Strazišče št. 25 pri Kranju.

Našla se je včeraj listnica z vsebino: srednja vsota denarja, rožni venec in žepni robc. Dobi se Vidovdanska cesta 4, prtl.

Plesne vaje družabnega kluba. Dotični, ki je pomotoma vzel tuj dežnik, naj ga prinese v torek seboj.

Zgubljena denarnica. Najditelj črne denarnice, s primerno svoto denarja, orožnim listom, raznimi legitimacijami in važnimi papirji z imenom Lovro Pičman, klep. mojster, Ljubljana, Streliška ulica 29, naj blagovolji oddati na preje imenovani naslov event policijski direkciji tu, proti dobri nagradi. V nasprotnem slučaju se pa prosi drzni žepar, naj pošlje vsaj papirje nazaj, da ne bom imel nedežnih na sumu.

Našel se je velik lovski pes z nagobčnikom in z znakom št. 723 Ljubljana. Dne 11. t. m. je sko- čil na Laveri iz večernega vlaka, ki vozi na Do- lenjako. Kdor ga pogreša, naj se oglasi pri Tome Ivana, Laverca št. 19 pri Ljubljani.

Meteorološko poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. viš.

Normalna barometriška višina 736 mm.

Ura opaz-ovanja	Baro- meter v mm	Baro- meter v U	Nebo, vetar	Predvidni v mm
13. 2. 21 h	722.9	2.0	04. sneg s. v.	
14. 2. 7 h	724.5	1.7	03. sneg	10.6
14. 2. 14 h	724.6	4.2	06. obl.	

Tkalskega mojstra

ki je vešč tudi izdelovanja vzorčnega blaga (mehr- schäftige Ware), išče velika tkalnica v Sloveniji. Stano- vanje na razpolago. — Ponudbe je poslati na upravo »Slovenca« pod štiro: »TKALNICA 880«.

Terezina Elsner

zasebnica

po daljšem bolehanju mirno v Gospodu zasjala.

Pogreb drage rajnice se bo vršil v so- boto ob 4 popoldne iz hiše žalosti, na Po- ljanski cesti št. 33 na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo črsovale v cerkvi Sv. Petra in pri Sv. Jožetu. Blage pokojnice priporočamo v pobož- no molitev in blag spomin.

Ljubljana, dne 14. febr. 1924.

ZALUJOČI OSTALI.

Firma M. SBIL, trgovina z

meš. blagom v Mokronogu,

sprejme UČENKO

poštenih staršev. 879

Sprejemem VAJENCA

ki ima veselje do sedlarske obrti. — I. MIKLAVČIČ, sedlar, Cerklje pri Kranju.

STANOVANJE z dvema

sobama in kuhinjo v Ljublj. ali v bližnji okolici, išče stranka brez otrok. — Cenj. ponudbe pod »600 Din me- sečno« na upravo lista. 197

APNO!

Več vagonov neugašenega in prvovrstnega apna je na- prodaj: 3 vagona takoj, po znižani ceni. Več se izve Poštni predal št. 7, pošta Kamnik, Jugoslavija. 848

IŠČEMO za takoj prvovrstno

trgovsko izobraženo moč za samostojno vodstvo

velike podružnice v Sloveniji. — Kavcija potrebna. — Ponudbe z navedbo referenc je poslati na naslov: BOURNE in KOMP., Maribor, Šolska ul. 2.

SREDNJE

posestvo

ležeče na Dolenjskem ob železniški postaji, za refo najmanj 3 krav in 2 konj, z jelovim gozdom, KUPIM. — Ponudbe s popisom posest- va in hiše naj se pošljijo na upravo »Slovenca« pod štiro »PAVEČ« št. 859.

PRODAM

POLNOJARMENIK

za 65 cm debela debla v to- varni popravljen, in novo NIHALNO ŽAGO. Vpraša- nja na: H. Hermann, Laško.

Pohišstvo

skoraj novo, poceni PRO- DAM. — Kolodvorska ulica 25, Ljubljana. 847

Naprodaj vagon BUKOVH

HLODOV, lepih in zdravih, debelosti 30—85 cm. Ceno pove Franc Groselj, Ptata— Cerklje. 852

Najdeno je

kje se dobe najceneje in najboljše PLETENINE vseh vrst, kot nogavice, šali, jum- perji itd. — Vsi izdelki so prvovrstni in cene konk- urencne. Za vsa naročila se priporoča trdka A. PO- GACNIK, Ljubljana, Vojvo- da Mišiča c. 21, II. nadstr.

»TRIBUNA« F. B. L.,

tovarna dvokoles in otroških vozičkov v Ljubljani, Kar- lovska cesta št. 4 — Zvo- narska ulica št. 1. — Velika izbira otroških vozičkov, dvokoles, malih pom. mo- torčkov in šivalnih strojev. Preko zime se shranijo in sprejemajo v polno popravo za emailiranje in ponikanje dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni drugi stroji.

št. 2967-24—ref. VI.

567

Razglas.

Seznam oseb in voz, zavezanih za ljudsko delo (kuluk) pri popravi cest v smislu zakona in pravilnika o kuluku z dne 20. julija 1923, Uradnega lista št. 260-72, so sestavljeni in bodo javno vsakomur na vpogled razloženi v mestni posvetovalnici od dne 18. februarja do vštete- ga 1. marca 1924 vsak dan, izvzemši nedeljo, od 8 do 14. ure.

V tem neprestopnem štirinajst dnevnem roku, ki začne dne 18. februarja 1924, ima vsak pravico ta seznam vpogledati, zahtevati na pod- lagi dokazil za svojo osebo njega po- pravo oziroma vložiti proti njemu za svojo osebo pritožbo potom mestnega magistrata na ljubljansko oblast. Pritožba mora biti kole- kovana s 25 dinarji in podprta s potrebnimi do- kazili. To se daje javno na znanje in ravnanje.

MESTNI MAGISTRAT LJUBLJANSKI,
dne 8. februarja 1924.

Zupan: Dr. Perič I. r.

Zahvala.

Za mnogostranske izraze odkritosrčnega sožalja, ki smo jih prejeli pisмено ali ki so nam bili izraženi osebno ob nenadomestljivi izgubi našega ljubljanske soproga, nepozabnega očeta, sina in brata, gospoda

Frana Adamiča

izrekamo tem potom vsem našo najpriščnejšo zahvalo.

Posebej pa se zahvaljujemo čč. duhovščini in oo. frančiškonom, za- stopnikom raznih korporacij in društev ter prijateljem blagopokojnikovim za udeležbo pri pogrebu, pevskega društva »Ljubljanski Zvon« za pre- krasni tolažbepolni žalostinki, darovalcem prelepih vencev in cvetja, končno vsem, ki so našega dragega pokojnika tako številno spremili na njegovi zadnji poti. Še enkrat vsem naša najpriščnejša zahvala!

LJUBLJANA, dne 12. februarja 1924.

GLOBOKO ZALUJOČI OSTALI

Zahvala

Za izkazano sožalje in za mnogobrojno spremstvo na zadnji poti naše mod- vse ljubljane hčerke

Merice Lužar

učenke 2. razreda uršulinske šole

se vsem najsrčnejše zahvaljujemo. Zlasti se še zahvaljujemo gosp. kateheto M. Villanu, ki je spremil svojo rajno učenko vkljub slabi poti na pokopališče. Posebej se tudi zah- valjujemo za sveže vence; součenkam rajno in rodbinam Miklavčič, Lamut, Juvan in Žerjal.

Bog vsem tisočkrat plačaj!

Ljubljana, dne 13. februarja 1924.

Anton in Neža Lužar, starši.